

PUM (Netherlands senior experts), visitekaartje van B.V. Nederland

door J. Scheerboom

Gebruik makend van al bestaande infrastructuur richtten wij in Cimahi (Indonesië) - een visteeltaccomodatie in naar Wagenings model (zie vorige afleveringen) waar viskwekers elders in Indonesië, vooral van staatskwekerijen, een drie-daagse cursus kunnen volgen in de moderne visteelt. Hierbij krijgen zowel theorie als praktijk de nodige aandacht. De cursus wordt toegespitst op de teelten van tilapia, meerval (*Clarias*) en karper, in Indonesië gewilde consumptievissen.

Het project wordt ondersteund door PUM (Netherlands senior experts), een samenwerking van het Min. van Buitenlandse Zaken en het VNO. De sector Fisheries and Aquaculture van de PUM gaf aan dit project prioriteit.

Binnen Fisheries and Aquaculture werken Urker vissers samen met vistelers, waaronder ondergetekende.

Samenwerking van vissers met vistelers is wenselijk omdat wordt ingezien dat duurzame visserij niet mogelijk is zonder beheer van de visstanden. En waar de vraag naar vis (te) groot is, kan uit visteelt een tekort worden opgevangen.

Men realiseert zich dat:

1. Het waren vissers die de handelswegen creëerden via welke de consument de vis vindt. Vistelers maakten hier (dankbaar) gebruik van.
2. De vraag naar vis en visproducten neemt toe, want de wereldbevolking groeit nog steeds. Men is zich ook in toenemende mate bewust van het belang van consumptievis voor de gezondheidsstatus van de mens. In Nederland - en ook in Indonesië - dringt het

in stijgende mate tot de bevolking door dat een mens omega-3 vetzuren nodig heeft voor een goede ontwikkeling van bloedvaten, hart en hersenen. En het regelmatig eten van vis voorziet hierin!

3. De laatste tientallen jaren werd duidelijk dat een grens is bereikt aan de groei van visserijopbrengsten; de grenzen aan wat zeeën en oceanen ons kunnen bieden zijn bereikt en overbevissing dreigt waarbij vissoorten op de rand van verdwijnen zijn komen te staan. Visteelt kan verlichting betekenen van de visserijdruk op visbestanden.

Over het belang van een modern opgezette visteelt in Indonesië schreef Jan Willem Henfling, de coördinator van de sector Fisheries and Aquaculture van de PUM het volgende:

'Het is een interessant object in kader van onze Indonesië-plannen, want visteelt is de toekomst van de visserij. Dat is een opleiding voor vistelers, maar ook een producent van pootvis. Juist de kwaliteit van pootvis is een belemmering voor de ontwikkeling van de teelt van Tilapia en meerval.'

Eerder werd in dit vakblad aangegeven dat in landen in Afrika en Azië¹ vooral de kansen liggen voor het produceren van bulk van vis ('commodity') voor de wereldbevolking. Hier zijn immers de kosten van arbeid, land, water en energie goedkoper dan in Europa en de V.S.

De wegen die men moet gaan om voor PUM-ondersteuning in aanmerking te komen.

PUM dient van twee zijden te worden benaderd:

- Er dienen zich bij PUM Nederlandse experts te hebben aangemeld (via: www.PUM.nl) die capabel zijn een project, waarvoor bij PUM een verzoek tot ondersteuning wordt ingediend (zie 2, hieronder), ten uitvoer te brengen. Voor vistelers, in Wageningen gestudeerd en/of met ervaring liggen hier mogelijkheden! Want bij PUM hebben zich te weinig ervaren vistelers aangemeld, zo is mij opgevallen. Ik vermoed dat dit komt omdat pas rond 1980 de eerste in Wageningen afgestudeerde viskwekers op de arbeidsmarkt verschenen en die zijn nu nog druk bezig binnen een reguliere baan.
- Een bedrijf in een 'Ontwikkelingsland' dient bij PUM een verzoek ter assistentie bij de uitvoering van een project te hebben ingediend. Het verzoek moet worden gedaan bij de Local Representative (LP). Op de site van PUM zijn namen en adressen van de LP's in de regio's te vinden. Indien een verzoek is gedaan aan de LP wordt, na overleg van de LP met de aanvrager, het verzoek gemeld bij PUM in Den Haag. Hier wordt uit het bestand van 'experts' gezocht naar een geschikte 'match'.

Een 'expert' kan dan reis- en verblijfkosten door PUM betaald krijgen.

Einde aan een cyclus

De serie 'Bij Sietze Leenstra aan tafel' komt hiermee ten einde. Schrijver dezes blijft wel bij Sietze Leenstra op de koffie komen, maar een cirkel is nu eenmaal rond is en de introductie van de Afrikaanse meerval in Wageningen in 1978 haar doel lijkt te hebben bereikt: *Clarias* bleek ideaal om te voorzien in de voedselvoorziening voor de wereld, gelet op vruchtbaarheid, voederconversie en voedingswaarde van ca 10% onverzadigde vetzuren, indien volgroeid. De vis kan bovendien in hoge dichtheden worden gehouden, dank zij de unieke manier van zuurstofinname. De teelt van *Clarias* is nu in Afrika een succes (m.n. in Nigeria), maar ook in Azië. Voor een Indonesiër is *Clarias* een snack die op elke hoek van de straat kan worden gekocht (pecil lele). In 2007 werd de productie van *Clarias* in Indonesië geschat op een 50.000 ton per jaar ⁽²⁾. Anno 2012 zal deze productie verder zijn gestegen, mede de inspanningen van schrijver dezes.

Referenties.

- Bauke van der Meer (2010). Kansen voor Afrika en Azië. Aquacultuur 25, nr 6.
- Jos Scheerboom (2007). Nulmeting te Sawit, het meervaldorp van Indonesië. Aquacultuur 22 nr. 6.